

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต

เอกสารประกอบการสอนรายวิชา

หมวดวิชาเฉพาะด้าน (วิชาเอก)

รหัส ๑๐๑ ๔๑๖

ศึกษาอิสระทางพระพุทธศาสนา

Independent Study on Buddhism

บรรจง โสตาดี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตสุรินทร์

รายละเอียดของรายวิชา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา วิทยาเขตสุรินทร์

หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา

รหัส ๑๐๑ ๔๑๖ ศึกษาอิสระทางพระพุทธศาสนา

Independent Study on Buddhism

๒. จำนวนหน่วยกิต ๓ (๐ - ๖ - ๖)

๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

พุทธศาสตรบัณฑิต วิชาแกนพระพุทธศาสนา

๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

ผศ.บรรจง โสตาดี น.ธ.เอก, พธ.บ.(ปรัชญา), ศศ.ม.(ปรัชญา)

๕. ภาควิชาการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน

เปิดสอนภาควิชาการศึกษาที่ ๑/๒๕๖๖ ชั้นปีที่ ๔

๖. สถานที่เรียน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์

๗. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

วันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

ศึกษาค้นคว้าวิจัยอิสระที่สามารถประยุกต์ใช้ในกิจการทางพระพุทธศาสนาโดยความเห็นชอบและควบคุมดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา

๑.๑ วัตถุประสงค์

เมื่อศึกษาเนื้อหาในรายวิชานี้แล้ว ผู้ศึกษาสามารถ

- ๑) ศึกษาค้นคว้าวิจัยอิสระที่สามารถประยุกต์ใช้ในกิจการทางพระพุทธศาสนาได้
- ๒) นำผลการศึกษาค้นคว้าวิจัยภาคสนามทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในกิจการทางพระพุทธศาสนาได้

๑.๒ วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

- ๑) เพื่อพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามมาตรฐาน สกอ.
- ๒) เพื่อให้มีเนื้อหาสาระและความทันสมัยมากยิ่งขึ้น
- ๓) เพื่อให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน
- ๔) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และปรัชญาการศึกษาของมหาวิทยาลัย

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาค้นคว้าวิจัยภาคสนามทางพระพุทธศาสนา ที่สามารถประยุกต์ใช้ในกิจการทางพระพุทธศาสนา โดยความเห็นชอบและควบคุมดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา

๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งาน ภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วย ตนเอง
๐	ตามความต้องการของ นิสิตเฉพาะราย	๙๐	๖ ชั่วโมงต่อ สัปดาห์

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล

- ๑) อาจารย์ประจำรายวิชา ประกาศเวลาให้คำปรึกษาผ่านเว็บไซต์คณะ
- ๒) อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ)

หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต

๑. คุณธรรม จริยธรรม

๑.๑ คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา : (๑) ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ ซื่อสัตย์สุจริต (๒) มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเอง วิชาชีพระและสังคม (๓) มีภาวะผู้นำและผู้นำตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งได้ (๔) เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ (๕) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม ชาติ และพระพุทธศาสนา

๑.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม : (๑) มีการสอดแทรกเรื่องคุณธรรม จริยธรรมในการเรียนการสอน (๒) การเป็นต้นแบบที่ดีของผู้สอน (๓) เรียนรู้จากกรณีตัวอย่างประเด็นปัญหาทางด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้ผู้เรียนฝึกการแก้ปัญหาการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง การจัดกิจกรรมในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียน

๑.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม : (๑) ประเมินโดยผู้สอนและเพื่อนสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน (๒) ประเมินจากผลงาน และความรับผิดชอบต่อในงานที่ได้รับมอบหมาย (๓) ประเมินคุณธรรม จริยธรรมของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาโดยหน่วยงานผู้ใช้บัณฑิต

๒. ด้านความรู้

๒.๑ ผลการเรียนรู้ด้านความรู้ : (๑) มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่สำคัญในเนื้อหาสาขาวิชาพระพุทธศาสนา (๒) สามารถวิเคราะห์ปัญหาทางสังคมโดยใช้แนวคิดทางด้านพระพุทธศาสนา รวมทั้งประยุกต์ความรู้ ทักษะ และการใช้เครื่องมือทางพระพุทธศาสนาที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาในสังคม (๓) สามารถติดตามความก้าวหน้าแนวคิดใหม่ๆ ทางด้านพระพุทธศาสนา พร้อมทั้งเข้าใจวิธีการนำไปประยุกต์ใช้ (๔) มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยและใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาวิทยาการใหม่ๆ ทางด้านพระพุทธศาสนา (๕) สามารถบูรณาการความรู้ในสาขาวิชาพระพุทธศาสนากับความรู้ในศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้ : (๑) สอนแบบบรรยายโดยใช้ภาพประกอบ (๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา (๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ (๔) เรียนรู้แบบร่วมมือ (๕) ศึกษาดูงาน

๒.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ : ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการปฏิบัติของผู้เรียนด้านต่าง ๆ คือ (๑) การทดสอบย่อย (๒) การสอบกลางภาคและปลายภาคเรียน (๓) ประเมินจากรายงานหรืองานที่มอบหมาย (๔) ประเมินจากการนำเสนอผลงาน

๓. ด้านทักษะทางปัญญา

๓.๑ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา : (๑) คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณและอย่างเป็นระบบ (๒) สามารถสืบค้น ศึกษา และประเมินสารสนเทศ เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ (๓) สามารถรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหาและความต้องการ (๔) สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ทางพระพุทธศาสนาได้อย่างเหมาะสม

๓.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา : (๑) เรียนรู้กรณีศึกษาและร่วมกันอภิปรายกลุ่ม (๒) รายวิชาปฏิบัติ ผู้เรียนต้องฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ (๓) มีการศึกษาค้นคว้าในรูปรายงาน โครงงาน และนำเสนอ (๔) ศึกษาดูงาน เรียนรู้จากสภาพจริงเพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรง

๓.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา : (๑) การทดสอบย่อย (๒) การสอบกลางภาค และปลายภาคเรียน (๓) ประเมินจากรายงาน หรืองานที่มอบหมาย (๔) ประเมินจากการนำเสนอผลงาน

๔. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

๔.๑ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ : (๑) สามารถให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในบทบาทของผู้นำ หรือในบทบาทของผู้ร่วมทีมทำงาน (๒) มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองและรับผิดชอบงานในกลุ่ม (๓) สามารถเป็นผู้ริเริ่มแสดงประเด็นในการแก้ไขสถานการณ์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม พร้อมทั้งแสดงจุดยืนอย่างพอเหมาะทั้งของตนเองและของกลุ่ม

๔.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ : (๑) มีการมอบหมายงานให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่มเพื่อเรียนรู้ความรับผิดชอบ และการเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม (๒) กลยุทธ์การสอนที่เน้นการสร้างความสัมพันธ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้สอน (๓) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้การปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ การจัดการอารมณ์ การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น

๔.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ : (๑) ประเมินจากพฤติกรรมและการแสดงออกของผู้เรียนระหว่างการเรียนการสอนและการทำงานร่วมกับเพื่อน (๒) ประเมินจากผลงานของผู้เรียนที่นำเสนอตามที่ได้รับมอบหมาย

๕. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๕.๑ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ : (๑) สามารถใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติ ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ และคุณภาพ (๒) สามารถแปลงข้อมูลเป็นข่าวสารที่มีคุณภาพ และเหมาะสมต่อการสื่อสารทั้งกับบุคคลและกลุ่มคนในสถานการณ์ที่หลากหลาย (๓) สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การฟัง และการเขียน พร้อมทั้งเลือกใช้รูปแบบของสื่อการนำเสนอได้อย่างเหมาะสม (๔) สามารถใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีสื่อสารอย่างเหมาะสม

๕.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ : (๑) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการสื่อสารระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และบุคคลอื่นในสถานการณ์ที่หลากหลาย (๒) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเลือกและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่หลากหลายรูปแบบ (๓) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล และการสื่อสารข้อมูลได้อย่างเหมาะสม

๕.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ : (๑) ประเมินจากความสามารถในการนำเสนอต่อชั้นเรียนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือคณิตศาสตร์ (๒) ประเมินจากความสามารถในการสื่อสาร การอธิบาย การอภิปรายกรณีศึกษาต่าง ๆ (๓) ประเมินจากผลงานตามกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้สอนมอบหมาย

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	เวลา	กิจกรรมการเรียนรู้ สอน/สื่อที่ใช้	ผู้สอน
๑ (มี.ย.)	● ปฐมนิเทศการเรียนการสอน ● ความรู้เบื้องต้นการวิจัย - วิจัยคืออะไร - ลักษณะการวิจัยที่ดี - ประเภทของการวิจัย - กระบวนการ/ขั้นตอนการวิจัย - การออกแบบงานวิจัย	๓	- แนะนำรายวิชา - แผนการสอน - วิธีเรียนแบบวิจัยภาคสนาม - ฟังการอธิบายชี้แนะ - เสวนาถามตอบ - เลือกหัวข้อค้นคว้าวิจัยตามที่อาจารย์กำหนด	ผศ. บรรจง โสดาดี
๒ (มี.ย.)	● การเขียนโครงร่างการวิจัย - ความสำคัญและที่มาของปัญหา - วัตถุประสงค์ของการวิจัย - ขอบเขตของการวิจัย - กรอบแนวความคิดของการวิจัย - นิยามศัพท์เฉพาะ - การทบทวนวรรณกรรม - วิธีดำเนินการวิจัย - ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๓	- ฟังการอธิบายชี้แนะ - เสวนาถามตอบ - ฝึกการเขียนโครงร่างการวิจัย - สืบค้นข้อมูลเบื้องต้น	ผศ. บรรจง โสดาดี
๓-๔ (ก.ค.)	● เครื่องมือวิจัย - ประเภทของเครื่องมือ - การสร้างเครื่องมือวิจัย - การใช้เครื่องมือ	๖	- ฟังการอธิบายชี้แนะ - เสวนาถามตอบ - ฝึกการสร้างเครื่องมือ	ผศ. บรรจง โสดาดี
๕-๘ (ก.ค.-ส.ค.)	● การเก็บข้อมูลวิจัย - การค้นคว้าเอกสาร - การสังเกตภาคสนาม - การลงสัมภาษณ์ภาคสนาม - การแจกแบบสอบถาม	๑๒	- ฟังการอธิบายชี้แนะ - เสวนาถามตอบ - ฝึกวิธีลงเก็บข้อมูลภาคสนาม สังเกต สัมภาษณ์ ฯลฯ	ผศ. บรรจง โสดาดี

๙-๑๐(ส.ค.)	- การวิเคราะห์/สังเคราะห์ข้อมูล - วิธีจัดระบบข้อมูล - การวิเคราะห์ - การสังเคราะห์	๖	- ฟังการอธิบายชี้แนะ - เสวนาถามตอบ - ฝึกการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล	ผศ. บรรจง โสตาดี
๑๑-๑๓(ก.ย.)	- การเขียนสรุปผลการวิจัย - หลักการเขียนรายงานผลการวิจัย - วิธีการเขียนสรุปผลการวิจัย	๙	- ฟังการอธิบายชี้แนะ - เสวนาถามตอบ - นิเทศเขียนสรุปผลวิจัย - จัดทำรูปแบบวิจัย	ผศ. บรรจง โสตาดี
๑๔-๑๕(ก.ย.)	- สรุปรายงานผลการวิจัย - บทความวิจัย - การนำเสนอผลงานทางวิชาการ	๖	- นำเสนอผลการวิจัย/ผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์ - ฝึกเขียนบทความวิจัย - แก้ไขผลการวิจัยและส่งเอกสารการวิจัย	ผศ. บรรจง โสตาดี/ ผู้ทรงคุณ วุฒิ

๒. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	ผลการเรียนรู้*	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
๑	๑.๑, ๒.๑, ๓.๑	- ทดสอบกลางภาคด้วยการฝึกทำวิจัยตามขั้นตอน - การนำเสนอผลการวิจัยภาคสนามเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษา	๕, ๙, ๑๓, ๑๕	๕๐%
๒	๑.๑, ๑.๖, ๑.๗, ๒.๑, ๒.๔-๒.๖, ๓.๒, ๔.๑-๔.๖, ๕.๓-๕.๔	- สังเกตพฤติกรรมในภาคสนาม การเข้าร่วมกิจกรรม ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย - ประเมินจากการสังเกตกระบวนการทำงาน - การจัดเก็บ วิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำรายงานวิจัย และนำเสนองานวิจัยด้วยสื่อเทคโนโลยี	ตลอดภาคการศึกษา	๔๐%
๓	๑.๑-๑.๗, ๓.๑	- การเข้าร่วมกิจกรรมภาคสนาม - การมีส่วนร่วม อภิปราย เสนอความ - คิดเห็นทั้งในและนอกชั้นเรียน	ตลอดภาคการศึกษา	๑๐%

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

๑. เอกสารและตำราหลัก

๒. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. คู่มือการทำวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์. พิมพ์ครั้งที่ ๖.

กรุงเทพมหานคร: จัดพิมพ์โดย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.

บรรจง โสิตาดี และคณะ. การศึกษารูปแบบและคุณค่าของเหตุผลในการสอนธรรมของพระสงฆ์

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีอิทธิพลต่อศรัทธาของประชาชน. รายงานวิจัย, สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, (๒๕๖๐).

..... ศึกษาความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมและประเพณีของพุทธศาสนิกชนชาวกูยใน

ประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. รายงานวิจัย, สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๐.

..... สัมภาษณ์ : แนวคิดและกระบวนการเสริมสร้างความสุจริตและความรับผิดชอบ

ในการประกอบอาชีพของประชาชนในจังหวัดสุรินทร์. รายงานวิจัย, สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓.

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร:

โรงพิมพ์เจริญผล, ๒๕๔๐.

ประเวศ วะสี บรรณาธิการ. ธรรมชาติของสรรพสิ่ง การเข้าถึงความจริงทั้งหมด. กรุงเทพมหานคร:

มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์, ๒๕๔๗.

ประสาน ต่างใจ. บุญนิมิต กระบวนทัศน์ใหม่. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้ง, ๒๕๔๕.

พระเทพโสภณ (ประยูร ธมมจิตโต). โลกทัศน์ของชาวพุทธ, กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหา

จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๓.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). นักวิชาการเทศ-ไทย หาคำรู้ให้แน่ ไขแค่คิดเอา

กรุงเทพมหานคร : เจริญดีมั่นคงการพิมพ์, ๒๕๕๔.

..... พุทธธรรม ฉบับปรับปรุง. พิมพ์ครั้งที่ ๓๓. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ผลิธัมม, ๒๕๕๕.

พระไพศาล วิสาโล. พุทธศาสนาไทยในอนาคต : แนวโน้มและทางออกจากวิกฤต. กรุงเทพฯ : มูลนิธิ

สดศรี-สฤษดิ์วงศ์, ๒๕๔๖.

พระมหาสุภา อุทฺธ. พระสงฆ์ไทยใน ๒ ทศวรรษหน้า พ.ศ. ๒๕๔๑-๒๕๖๐, กรุงเทพมหานคร:

สุภาพใจ, ๒๕๔๒.

พระศรีคัมภีร์ญาณ (สมจินต์ สมปญโญ). แนวการเขียนหัวข้อ โครงร่าง และวิทยานิพนธ์.

พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ๒๑ เซ็นจูรี่ จำกัด, ๒๕๕๒.

สมภาร พรหมทา. พุทธปรัชญา : มนุษย์ สังคม และปัญหาจริยธรรม. กรุงเทพมหานคร: โครงการ

ตำราคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒.

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต

การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนิสิต ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนิสิตได้ดังนี้

- การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
- การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน
- แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา
- ข้อเสนอแนะผ่านเว็บบอร์ด ที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำเป็นช่องทางการสื่อสารกับนิสิต

๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน

ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้

- การสังเกตการณ์สอนของผู้ร่วมทีมการสอน
- ผลการสอบ
- การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้

๓. การปรับปรุงการสอน

หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ ๒ จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้

- สัมมนาการจัดการเรียนการสอน
- การวิจัยในและนอกชั้นเรียน

๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในรายวิชา

ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จาก การสอบถามนิสิต หรือการสุ่มตรวจผลงานของนิสิต รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้

- การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนิสิตโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร
- มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนิสิต โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม

๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

- ปรับปรุงรายวิชาทุก ๓ ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ ๔
- เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นิสิตมีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัยของอาจารย์หรืออุตสาหกรรมต่าง ๆ